

dacteur, rector M.A. Thompson jr., nog maar enkele jaren te boven was.

In 1937 constateerde de katholieke bedrijfstak zelf, dat de kranten er anders begonnen uit te zien. Een commissie van journalisten en uitgevers stelde vast, dat onder invloed van de Angelsaksische voorbeelden de opmaak van de krant in Nederland veranderde. Deze modernisering gold ook die redacties, die zich niet door sensatie-prikkels lieten leiden maar door twee andere feiten: groei 'van den inhoud der bladen wegens steeds verdergaande documentatie' en 'behoefte van den haastigen modernen mensch om zich snel in den berg van nieuws te kunnen oriënteren'. Het moderne dagblad, aldus de commissie, 'komt den lezer tegemoet, het discht opvallend op, wat het eerst de aandacht verdient, en laat de kernen der berichten en artikelen in het oog springen'. De redacties van de katholieke kranten kregen de aansporing te lezen, dat zij voor een doeltreffender informatie-voorziening eventueel te rade zouden kunnen gaan bij de nieuwe wetenschap van de 'experimenteele psychologie'.¹³

Het antwoord werd na de Tweede Wereldoorlog gegeven. *De Volkskrant*, die naar het oordeel van de eigenaar, het Roomsche Katholiek Werklieden Verbond, na de bevrijding moest herrijzen als een landelijk dagblad met een breed bereik onder arbeiders, nam de moderne opmaak en de moderne nieuwsoriëntatie over. De nieuwe hoofdredacteur, die aan deze modernisering leiding moest geven, J.M. Lückers, kwam van *De Telegraaf*, waar hij, na een journalistieke scholing in Londen, kunstredacteur was geweest tot 1944. Hij bracht in 1945 als algemeen hoofdredacteur de journalistieke vernieuwing tot stand, terwijl de zogeheten staatkundig hoofdredacteur Romme de krant op de koers hield van de nieuwe Katholieke Volks Partij. Het vakmanschap van de na-oorlogse redactie, de oriëntatie op het nieuws en de bijzonderheid van de rubrieken en van de strips hebben later een legendarische klank gekregen, niet het minst bij de journalistieke tijdgenoten van toen. Maar ook in een afstandelijke blik toont zich *De Volkskrant* van de jaren '40 en '50 in een wonderlijke mengeling van nieuw vakmanschap en oude waarden.

In de jaren '60 zou de professionele beroepsopvatting de overhand krijgen op de vanzelfsprekende loyaliteit aan de eigen kerk en partij. De berichtgeving over de val van het rooms-rode kabinet-Cals in de befaamde Nacht van Schmelzer en zijn nasleep, van oktober tot december 1967, zijn er om te bewijzen, dat sommige katholieke media zoals de *Katholieke Radio Omroep* en *De Volkskrant* de conflicten binnen de katholieke partij niet langer wilden verdoezelen terwille van de waarde van de

13. Titus Brandsma e.a.; *Nieuwe vormen in de Journalistiek*. Rapport van een commissie ad hoc van R.K. Directeuren van Dagbladen en de R.K. Journalistenvereniging. (Z.pl. 1937) 11.